

Oponentní posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Roman Vyšanský

Název práce: Politický proces „Pavel Kaš'ák a spol.“ na Jilemnicku v roce 1952

Vedoucí práce: Mgr. Jindřich Kolda, Ph.D.

Oponent: Mgr. Ing. Pavel Vaněk, Ph.D.

Obor a forma studia: Historické vědy – specializace historie

Povinná kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení					
	A	B	C	D	E	F
Formální úprava a náležitosti práce	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Logická stavba a členění práce	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Jazyková a terminologická úroveň	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Náročnost tématu na teoretické znalosti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Náročnost tématu na praktické dovednosti a na čas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Adekvátnost použitých metod a způsob jejich použití	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Důkladnost zpracování (jdoucí do podrobností)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Práce s literaturou (citace, poznámky)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Práce s prameny (využití, citace, poznámky)	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Vymezení cíle a jeho naplnění	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Vlastní přínos studenta	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Využitelnost výsledků práce v teorii nebo v praxi	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1. Celkové posouzení práce

Autor napsal obsahově i formálně kvalitní práci. Text je přehledný a vybaven všemi podstatnými částmi. Nechybí úvod, vymezení tématu, charakteristika literatury a pramenů, sestavení časové osy vyšetřování, soudního řízení a věznění. Rovněž nechybí závěr, seznam literatury a zkratky.

Z tohoto pohledu má tedy práce solidní úroveň první kvalifikační práce studenta. Je zde práce s odbornou literaturou a podstatnými prameny. Výhrady, které k práci mám, nejsou takového rázu, aby dramaticky snižovaly hodnocení, spíše chci formulovat připomínky tak, aby mohly studentovi pomoci při magisterské práci, bude-li založena na obdobné materii.

V úvodních pasážích autor zmiňuje v charakteristice společenských poměrů politické procesy s Helioldem Píkou (mimořádně v roce 1949, nikoli 1952-1953, jak je uvedeno v práci), se skupinou Milady Horákové. Možná by bylo dobré do úvodní části zařadit i charakteristiku doby. Období 1948-1953 se obvykle označuje jako zakladatelské období komunismu, ale politická diktatura vedení komunistické strany založená na využití

bezpečnostních složek k represí a perzekuci byla jen jedním z charakteristických rysů. Na cestě k ovládnutí společnosti byly likvidovány spolky a vytvářeny masové organizace. Bylo by také dobré říci něco o zásadách do sociální struktury společnosti a do hospodářství, což „generovalo“ další oponenty (a další vyšetřovance a vězně) režimu. Máme tam rozsáhlé znárodnování, rušení živností, podporu armády a strojírenství na úkor spotřebního a lehkého průmyslu, združstevňování a v neposlední řadě měnovou reformu.

Pasáž věnovaná rozboru literatury a pramenů by mohla být delší. Bylo by možné stručně popsat čemu se autor (autoři) studie, monografie věnují, z čeho vycházejí, k čemu došli a v čem lze spatřovat prospěšnost vzhledem k tématu práce. Podobně by bylo dobré se věnovat spisu státního soudu, popřípadě vyšetřovacímu spisu. U vyšetřovacího spisu by mohlo být vhodné zmínit rozdělení na podsvazky (dílčí spisy), zhruba popsat jejich obsah a strukturu, případně časový rozsah. Konec konců vyšetřovací spis arch. č. V-512 Liberec má 20 podsvazků (dílčích spisů). Lze také využít literaturu, která se státobezpečnostními svazky zabývá. Připomeňme alespoň článek Prokopa Tomka Svazek StB jako historický pramen (Soudobé dějiny. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2005, roč. 12, č. 1, s. 208–214) nebo úvod k některé z archivních pomůcek Archivu bezpečnostních složek (https://www.abscr.cz/wp-content/uploads/2019/03/MS_CB_V_20171229.pdf).

Jak tedy vyplývá z předchozích odstavců, **ke struktuře práce** nemám námitek, spíše mi jde o proporce. Snad by bylo možné zařadit obsáhlejší pasáže, které by popsaly šířeji činnost, ze které byli členové skupiny obviněni. Možná by se však muselo jít i do dalších podsvazků k jiným skupinám spojeným s Josefem Zemanem. Autor na s. 25 zmiňuje manipulativnost pokládaných otázek. Možná by bylo dobré ještě připojit, jak příslušníci tajné policie získali usvědčující poznatky: zda zajištěním stop a doličných předmětů, doznáním zadržených, z protokolů jiných zadržených nebo konfrontacemi? Takto bychom získali základ pro úsudek o vynucenosti některých tvrzení...

K osobě, která byla určena jako hlava souzené skupiny, panu Pavlu Kašťákovi, bych připojil ještě jako exkurs něco z osudů jeho syna Miloše.

Jazyková a terminologická úroveň: chyby v interpunkci se občas vyskytnou, nejsou ale příliš časté. Zrovna tak stylistika. V případě užívání zkratk by bylo vhodnější při prvním výskytu uvést zkratku v závorce (dále jen..., dále též...) a nespoléhat, že čtenář bude listovat textem k seznamu zkratk.

Citace, poznámky: autor používá poznámky pod čarou k odkazům na literaturu a použitý archivní materiál. Bylo by však vhodné necitovat jen podsvazek, ale i jeho část nebo v případě potřeby i folio. Podsvazek totiž může být i rozsáhlý, navíc kupř. výsledků tam může být několik, proto je dobrá i datace výsledku, rozsudku atd.

2. Dílčí připomínky a náměty

Některé formulace nejsou zcela přesné, tu a tam si lze přestavit i stylisticky vhodnější formulaci.

Josef Zeman (s. 6-7): *celá rodina se zúčastnila odboje...* Z formulace není zcela jasné, zda Zemanova, Kodejšova nebo obě. Dále v textu to zjistíme, ale stačilo by to přesněji formulovat. Zrovna tak informace o popravě Zemanovy ženy Marie. S. 9: Miloš Kašťák byl v zahraničí?

S. 49: amnestie z roku 1957 byla sice zdůvodněna úmrtím prezidenta Zápotockého, ale především byla udělována v souvislosti s nástupem Antonína Novotného do funkce prezidenta.

Stylistické záležitosti:

Dne 30. května 1959 se usnesl Krajský soud v Praze o podmíněčném propuštění... (lépe: rozhodl, vydal usnesení o ...)

3. Hodnocení a jeho zdůvodnění

Bakalářská práce svým zpracováním ukazuje, že prameny z činnosti bezpečnostních složek není snadné uchopit a interpretovat. Autorovi může posloužit jako cenná zkušenost v rozhodování se o tématu magisterské práce. Práce má solidní formální úroveň. V případě literatury a pramenů by bylo možné doporučit některé další tituly, ale je třeba přihlížet k tomu, že jde o práci bakalářskou. V úvodu bych přivítal širší charakteristiku společenských poměrů a také podrobnější rozbor použitých zdrojů. Textu by prospěla i podrobnější citace a obširnější pasáže týkající se žalovaných skutků.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Kanicích 22. srpna 2023

Mgr. Ing. Pavel Vaněk, Ph.D.